พระบรมราชูปถัมภ์ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่จะกล่าวในบทนี้เป็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวัฒนธรรมและภาษาอังกฤษทั้งในและต่างประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของ "วัฒนธรรม"

คำว่า "วัฒนธรรม" มาจากคำภาษาอังกฤษว่า "culture" ซึ่งมีผู้ให้ความหมายดังนี้

พระยาอนุมานราชธน (2496:6) เขียนไว้ว่า "วัฒนธรรมคือวิถีแห่งชีวิตมนุษย์ในส่วนที่ถ่ายทอดกันได้ เรียนกันได้ เอาอย่างกันได้ วัฒนธรรมคือสิ่งอันเป็นผลผลิตของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้จากคนแต่ก่อนสืบต่อเป็นประเพณีกันมา"

จอห์น อี พลัมเมอร์ (John. E. Plummer 1965 : 5) กล่าวว่า "วัฒนธรรมหมายถึงลักษณะการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในด้านที่เกี่ยวข้องกับวัตถุและไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุ"

เอ็ดเวิด เดวิด อัลเลน และ รีเบคก้า เอ็ม วาเลต (Edward David Allen and Rebecca M. Valette 1972 : 245) กล่าวว่า

> วัฒนธรรมคือแบบแผนความประพฤติและวิถีชีวิตมนุษย์ซึ่งหมายความถึงเขารับประทานอะไรและเมื่อไร มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร รวมตัวกันเป็นสังคมอย่างไร ทัศนคติที่เขาแสดงต่อเพื่อนและสมาชิกในสังคมอย่างไร เขาใช้สำนวนเช่นไรในการแสดงความเห็นสอดคล้องกัน และความเห็นขัดแย้งกัน ขนบธรรมเนียมที่เขาดำรงรักษาและอื่น ๆ

จากความหมายเหล่านี้พอสรุปได้ว่า วัฒนธรรมเป็นผลผลิตซึ่งเป็นทั้งสิ่งของและความประพฤติที่มนุษย์ได้รับสืบทอดกันมาจากสังคมที่ตนเป็นสมาชิก

2. "วัฒนธรรม" กับ "การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ"

วัฒนธรรมคือ ระบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่สืบทอดกันมา ดังนั้น วัฒนธรรมจึงมีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก ซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง วัฒนธรรมจึงมีความสัมพันธ์ต่อภาษาอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เช่นที่ โรนัลด์ ดับเบิลยู แคสชัน (Ronald W. Cassion 1981 : 19) กล่าวว่า

> ภาษาและวัฒนธรรมไม่ได้แยกเป็นอิสระจากกัน แต่วัฒนธรรมเป็นระบบที่กว้างกว่าภาษา ภาษาเป็นเพียงระบบย่อยของวัฒนธรรม ความสามารถทางภาษาเป็นรูปแบบหนึ่งของความสามารถด้านวัฒนธรรม

เมื่อภาษาเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดวัฒนธรรม ดังนั้นภาษาจึงแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม ซึ่งจะเห็นได้ทั้งภาษาที่เรียกเครื่องมือเครื่องใช้หรือภาษาที่แสดงความคิดอันเป็นนามธรรม เอ็ดเวิด ซาพีร์ (Edward Sapir 1974 : 62-63) เขียนไว้ว่า

> ความแตกต่างในด้านศัพท์นั้นมีความแตกต่างที่ลึกซึ้งไปกว่าคำศัพท์ที่เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ในวัฒนธรรมแต่ละวัฒนธรรม เช่น ปลายพู่กัน เสือเกาะ หรือเรือบิน ความแตกต่างในเรื่องคำศัพท์ยังกินความไปถึงเรื่องที่เกี่ยวกับสมองหรือความคิด เช่น ในบางภาษานั้นการบอกความแตกต่างระหว่าง "to kill" กับ " to murder" ทำได้ยาก

วิลก้า เอ็ม รีเวอร์ส (Wilga M. Rivers 1981 : 318) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของออสกูด (Osgood's Theory) ว่า

> เป็นทฤษฎีเรื่องความหมายของภาษาซึ่งหมายถึงคำต่าง ๆ ที่คน ๆ หนึ่งใช้เป็นผลมาจากประสบการณ์ทั้งมวลที่เขามีต่อคำเหล่านั้นในสิ่งแวดล้อมที่เขาได้เรียนรู้มัน ดังนั้นสมาชิกในสังคมหนึ่งจะมีประสบการณ์ที่เหมือนกัน เขาจึงยอมรับความหมายของคำเหล่านั้นร่วมกัน และเพราะความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมนี่เองจึงทำให้ไม่สามารถเทียบคำต่อคำหรือวลีต่อวลีที่มีความหมายตรงกันได้ในภาษาสองภาษา

เมื่อคำนึงถึงการใช้ภาษา เราจะพบว่าเราใช้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ เหตุการณ์ หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูด ผู้เขียน ผู้ฟังหรือผู้อ่าน เพราะฉะนั้นเวลาที่เราใช้ภาษาเรา มิใช่จะสร้างประโยคได้เท่านั้น แต่เรายังต้องคำนึงถึงกฎการพูดด้วย คาเรน แอน วัตสัน (Karen Ann Watson 1979 : 101 - 110) กล่าวว่า

> การเรียนรู้โครงสร้างทางภาษา การเรียนรู้การสร้างวลีหรือประโยคอย่างถูกต้องไม่เหมือนกับการเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อใช้ภาษาในสังคม , การสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจะตีความได้อย่างฉลาดและการที่จะรับรู้กระบวนการทางสังคมอันเป็นสิ่งที่ควบคุมการใช้ภาษาในสังคมนั้น จะต้องเรียนรู้กฎเกณฑ์ของการพูดของแต่ละชุมชน ทั้งนี้ก็เพราะว่ากฎของการพูดมิใช่กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่เป็นกฎเกณฑ์ทางสังคม

ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ การสอนด้านกฎเกณฑ์ของภาษาโดยมิได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจและใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม จี อาร์ ทัคเคอร์ และ

แลมเบิร์ต (G. R. Tucker and W. E. Lambert 1973 : 246) ได้เขียนไว้ว่า

> การจะสอนผู้เรียนภาษาต่างประเทศให้มีความสามารถที่จะใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้จริง ๆ นั้น การสอนเพียงด้านไวยากรณ์ไม่เป็นการเพียงพอ การสอนที่ควรจะเพิ่มเติมได้แก่ การสอนด้านค่านิยม , และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของเจ้าของภาษา แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าสิ่งสำคัญเหล่านี้กับถูกมองข้ามไปหรือถ้าหากจะมีการสอนก็สอนกันแต่เพียงเพื่อให้ขึ้นชื่อได้ว่าสอนเท่านั้น

ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเพื่อที่จะทำให้เรียนรู้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. <u>หัวข้อวัฒนธรรม</u>

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาต่างประเทศได้รวบรวมหัวข้อวัฒนธรรมที่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศควรจะได้เรียนรู้เพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาดังนี้

เนลสัน บรูค (Nelson Brook 1964 : 90-95) ได้กำหนดหัวข้อวัฒนธรรมไว้ดังนี้

การทักทายและการอำลา
ระดับของคำพูด
ความเคารพ
การย่อหรือการละ
การบ้านและการเรียนรู้ในบ้าน
นักเขียน
ภาษาพูดและเขียน
นิทานพื้นบ้าน
กฎและระเบียบในบ้านและโรงเรียน
วันหยุด
กีฬา
กิจธุระ
การใช้โทรศัพท์
ทรัพย์สินส่วนตัว
ความสะอาด
การสูบบุหรี่
การแข่งขัน
การเชื้อเชิญ การมีนัดชาย-หญิง
การเขียนและส่งจดหมาย
การรับประทานอาหารในบ้าน
เครื่องช่วยอำนวยความสะดวก
หนังสือ
งานอดิเรก
การรับประทานระหว่างมื้ออาหาร
สนามหญ้า
ดอกไม้และสวน
การสนทนา
แบบแผนคำพูดสุภาพ
เสียงสูง-ต่ำ
คำที่ปรากฏในประโยคแต่ไม่มีความหมาย
ความผิดในการพูดและความสำคัญของข้อผิด
คำพูดต้องห้าม
ตัวเลข
วรรณกรรมสำหรับเด็ก
งานรื่นเริง
วันอาทิตย์
ดนตรี
สัตว์เลี้ยง
ความเป็นเพื่อน
การทำความอบอุ่นและความเย็น
เครื่องสำอาง
การรักษาสุขภาพ (ยา-หมอ)
การนัดหมาย
การจราจร
การเป็นเจ้าของ การซ่อม และการขับรถ
วิทยาศาสตร์
รายการวิทยุ-โทรทัศน์
สิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ
การเรียนรู้ในโรงเรียน
ร้านกาแฟ บาร์ และภัตตาคาร
สวนพักผ่อนและสนามเด็กเล่น
โรงภาพยนตร์และโรงละคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเดินทาง	ความแตกต่างของชีวิตในเมืองและชนบท
การหยุดพักผ่อน	การอยู่ค่ายพักแรม การไต่ภูเขา
การเก็บออมทรัพย์	งานของเยาวชน
พิธีธรรม งานแสดง สวนสัตว์ อาชีพ	การแข่งขันละครสัตว์และการแสดงการขี่ม้าป่า

แมรี ฟินอกชิอาโร และ ไมเคิล โบโนโม (Mary Finocchiaro and Michael Bonomo 1973 : 60-63) ได้เสนอแนะหัวข้อวัฒนธรรมที่เจ้าของภาษาใช้ในการสนทนา หรือใช้เปรียบเทียบกับวัฒนธรรมของอีกชาติหนึ่ง ดังนี้

1. การแนะนำตัว
   - 1.1 การกล่าวคำทักทาย คำอำลา การแนะนำตัว
   - 1.2 การแนะนำตนเอง และผู้อื่น
   - 1.3 ที่อยู่ และ วัย
2. ห้องเรียน
   - 2.1 ชื่อ และส่วนต่าง ๆ ของห้องเรียน
   - 2.2 อุปกรณ์การสอน
   - 2.3 กิจกรรม
   - 2.4 งานของนักเรียน
   - 2.5 คำที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียน
3. โรงเรียน
   - 3.1 สถานที่ตั้งของห้องเรียนและสถานที่พิเศษในตึกเรียน
   - 3.2 บุคคลในตึกเรียน (ชื่อ หน้าที่)
   - 3.3 กฎเกณฑ์และข้อบังคับ (เวลาเรียน การใช้บันได)
   - 3.4 กิจกรรมในโรงเรียน เช่น ชุมนุมต่าง ๆ สภานักเรียน
4. ครอบครัว
   - 4.1 สมาชิกในครอบครัว
   - 4.2 ความสัมพันธ์และอายุ
   - 4.3 บ้าน
     - 4.3.1 ห้องและการใช้ห้อง
     - 4.3.2 การตกแต่ง

4.3.3 ความสะอาด (ทำอย่างไร ใครทำ)

4.3.4 ความปลอดภัย

4.4 งานของสมาชิกในครอบครัว

4.5 การรับประทานอาหาร

4.6 การรักษาสุขภาพอนามัย

4.7 เสื้อผ้า

4.8 กิจกรรมนันทนาการ

5. ชุมชนที่โรงเรียนและบ้านตั้งอยู่

5.1 บ้าน

5.2 อาคารที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย (โรงภาพยนตร์ ห้องสมุด)

5.3 การคมนาคม (ทิศทาง ค่าโดยสาร)

5.4 การสื่อสาร (โทรศัพท์ ไปรษณีย์ หนังสือพิมพ์...)

5.5 หน่วยบริการเครื่องอุปโภค บริโภค (ร้านค้า, ธนาคาร)

5.6 หน่วยงานรัฐบาล (สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง)

5.7 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (ห้องสมุด โรงภาพยนตร์)

5.8 โอกาสในการศึกษา

5.9 สถานที่ทางศาสนา

5.10 แบบแผนการใช้โทรศัพท์

6. ชุมชนที่ไหญ่กว่าชุมชนที่โรงเรียนและบ้านตั้งอยู่

6.1 บริการด้านอนามัย

6.2 การคมนาคมและการสื่อสาร

6.3 รัฐบาล

6.4 ศูนย์บริการรัฐบาลที่อยู่ใกล้เคียงชุมชน

7. สิ่งที่สังคมได้รับจากวัฒนธรรม

7.1 วันหยุด

7.2 บุคคลสำคัญ และประวัติศาสตร์

7.3 เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ และสุนทรพจน์ในอดีต

7.4 เพลง โคลง และสุภาษิต

7.5 คนตรี วรรณคดี และรูปแบบทางศิลปะ

7.6 วิวัฒนาการทางวิทยาศาสตร์

8. คำแนะนำเพื่อให้ผู้อื่นได้รู้จักวัฒนธรรมของชนกลุ่มอื่น

8.1 ทางสังคม

8.1.1 บริการแหล่งพักผ่อน (ที่ตั้งสถานพักผ่อน คุณลักษณะของสถานพักผ่อน ค่าสมัคร)

8.1.2 ความสัมพันธ์ทางสังคม การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การเล่นด้วยกันกับโรงเรียนหรือชุมชนอื่น ๆ

8.1.3 ขนบธรรมเนียมประเพณี

การกล่าวคำอำลา ทักทาย อาหาร

วันหยุด เสื้อผ้า

การติดต่อสื่อสาร การขนส่ง

ธุรกิจ การศาล

แบบแผนการปฏิบัติตนในสถานการณ์ต่าง ๆ

ความรู้ด้านการจัดหาเครื่องอุปโภค บริโภค

8.2 ทางด้านการศึกษา

โอกาสในการศึกษาต่อ

คุณสมบัติของผู้สมัครในสถาบันการศึกษาชั้นสูง ๆ

ทุน

การฝึกงาน

ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และแหล่งความรู้อื่น ๆ

8.3 โอกาสในการหางานหลังจบการศึกษา

คุณสมบัติของผู้สมัคร

วิธีหางาน

การเขียนใบสมัครงาน

วิธีที่จะได้งาน (การแต่งกาย ความประพฤติในขณะสัมภาษณ์)

การดำรงรักษางานของคนไว้ (การตรงต่อเวลา มีมนุษย์สัมพันธ์)

กฎหมาย แรงงาน ภาษี เงินบำนาญ สิทธิและความรับผิดชอบ

8.4 กิจกรรมยามว่าง

สิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน

งานยามว่าง

งานฝีมือ การเต้นรำ กีฬา

สถานที่พักผ่อน

กีฬาที่มีชื่อในชุมชน

ชุมชนในโรงเรียน

8.5 คุณค่าทางศีลธรรม

เกียรติของมนุษย์

สิทธิและความรับผิดชอบส่วนบุคคล

สถานที่ทางศาสนา

9. เบ็ดเตล็ด

การแสดงออกเกี่ยวกับเวลา เดือนต่าง ๆ วันต่าง ๆ ในสัปดาห์ อากาศและความปลอดภัย ฤดูกาล มาตราการวัดน้ำหนัก เงินตรา แบบแผนความสุภาพ

จากการที่นักการศึกษาได้รวบรวมหัวข้อวัฒนธรรมดังเช่นที่ได้กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า การเรียนวัฒนธรรมคือการเรียนรู้ชนชาติเจ้าของภาษาโดยใช้

ภาษาของชนชาติเจ้าของภาษาเป็นสื่อ และในทำนองเดียวกันอาจกล่าวได้ว่า การเรียนภาษาคือการเรียนรู้วัฒนธรรมของชนชาติหนึ่งนั่นเอง ดังนั้นตัวอย่างการใช้ภาษาอังกฤษที่ปรากฏในหนังสือเรียนแต่ละเล่ม จึงเป็นการศึกษาวัฒนธรรมในหลาย ๆ ด้าน และหัวข้อวัฒนธรรมที่จำเป็นและเห็นได้ชัดเจนในชีวิตประจำวันใกล้ตัวผู้เรียนมีหลายหัวข้อวัฒนธรรม เช่น การทักทายและการอำลา มรรยาทในการรับประทานอาหาร แนวความคิดในเรื่องเวลา เป็นต้น

4. <u>จุดประสงค์ในการเรียนการสอนวัฒนธรรม</u>

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศไปในแนวใดก็ตาม จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนวัฒนธรรมก็มิได้เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังคงมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาเสมอ ดังจะเห็นได้จาก จุดประสงค์การเรียนการสอนวัฒนธรรมอย่างกว้าง ๆ เช่น

คณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมเมืองมิลตัน รัฐแมสซาชูเสต (The Secondary Education Board of Milton, Massachusettes quoted in Wilga M. Rivers 1968 : 268) ได้ประกาศในปี ค.ศ. 1933 ว่าคุณค่าของการเรียนภาษาต่างประเทศที่สำคัญคือ การทำลายชาตินิยมของคนและสร้างความรู้สึก ความเข้าใจ และมิตรภาพระหว่างชาติ ซึ่งจะนำไปสู่ความสงบสุขของโลก

และจากรายงานการสัมนาของสมาคมภาษาสมัยใหม่ (The Modern Language Association quoted in Wilga M. Rivers 1968:268) ได้ตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้วัฒนธรรมว่า

1. นักเรียนควรเข้าใจธรรมชาติของวัฒนธรรม
2. ความยึดมั่นในวัฒนธรรมของคนจะลดลง
3. นักเรียนจะเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของคนเป็นอย่างดี

013656

กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้วัฒนธรรมเจ้าของภาษา และได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ในหลักสูตรดังนี้

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พุทธศักราช 2503 กระทรวงศึกษาธิการได้ระบุจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวกับการเรียนรู้วัฒนธรรมไว้เช่นเดียวกันว่า เพื่อเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาตามสมควร

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ได้กำหนดจุดประสงค์เกี่ยวกับการเรียนรู้วัฒนธรรมไปในแนวเดียวกัน คือให้นักเรียนเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

เอช เนด ซีลลี (H. Ned Seelye 1976 : 39-46) ได้เขียนจุดประสงค์การสอนวัฒนธรรมไว้ 7 ประการ คือ

1. นักเรียนควรแสดงความเข้าใจว่ากลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่งประพฤติอย่างไรอย่างหนึ่ง เป็นเพราะเขากำลังเลือกปฏิบัติสิ่งที่สังคมอนุญาตให้เขาทำเพื่อสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทางกายและจิตใจ

2. นักเรียนควรแสดงความเข้าใจว่าความแตกต่างทางด้านอายุ เพศ ฐานะทางสังคม และสถานที่อยู่มีผลต่อการใช้ภาษาพูด และความประพฤติปฏิบัติ

3. นักเรียนควรมีความสามารถที่จะแสดงให้เห็นว่า มีความเข้าใจว่า กลุ่มชนใดประพฤติตนอย่างไรในสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์วิกฤติในวัฒนธรรมเจ้าของภาษา

4. นักเรียนควรมีความรู้ว่าภาพพจน์ความคิดที่ถ่ายทอดมาจากวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์แม้แต่เพียงคำหรือวลีธรรมดาที่สุด

5. นักเรียนควรแสดงความสามารถที่จะประเมินวัฒนธรรมเจ้าของภาษาจากข้อมูลหรือหลักฐานที่ได้รับ

6. นักเรียนควรแสดงให้เห็นว่าเขาได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นในการ

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษาจากห้องสมุด จากสื่อมวลชน ประชาชน และจากการสังเกตุด้วยตนเอง

7. นักเรียนควรแสดงความกระตือรือล้นทางวิชาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษาและมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าของภาษา

5. วิธีสอน และ กิจกรรมและอุปกรณ์การเรียนการสอนวัฒนธรรม

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอวิธีสอน พร้อมทั้งกิจกรรมและอุปกรณ์การเรียนการสอนวัฒนธรรมไว้ดังนี้

เบตตี วอลเลส โรบินเนต (Betty Wallace Robinette 1978:150) กล่าวว่า ความสามารถในการสื่อสารด้วยความเข้าใจในวัฒนธรรม ซึ่งจะเห็นได้จากการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมจะประสบผลสำเร็จอย่างง่ายดาย โดยเรียนรู้ภาษานั้นในสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษานั้น ผู้เรียนจะเรียนรู้วัฒนธรรม และมีโอกาสสังเกตุสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีการใช้ภาษานั้น ถ้าการเรียนรู้ภาษาเป็นไปไม่ได้ดังเช่นที่ว่า ครูจำเป็นต้องจัดหาข้อมูลที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมมาให้ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น โดยการใช้ภาพ ฟิลม์ หนังสือวารสาร วรรณคดี คำอธิบายจากประสบการณ์ของตนเองในประเทศที่ใช้ภาษา อย่างไรก็ดีการเรียนภาษาจะต้องควบคู่ไปกับความเข้าใจในวัฒนธรรมด้วย

เนลสัน บรูค (Nelson Brook 1964 : 89)เสนอว่าควรสอนหัวข้อวัฒนธรรมประมาณวันละ 5 นาที โดยใช้ภาษาอังกฤษ หัวข้อวัฒนธรรมควรเป็นหัวข้อที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะเด่นของสังคมนั้น สอนความคล้ายคลึงและความแตกต่างในด้านแบบแผนทางวัฒนธรรม เช่น เทศกาลอีสเตอร์ที่เหมือนกันและเทศกาลคริสต์มาสที่ต่างกันของฝรั่งเศสและอเมริกา เป็นต้น

วิลกา เอม รีเวอร์ (Wilga M. Rivers 1986 : 261-285) เสนอให้สอนวัฒนธรรมโดยผสมผสานไปกับกระสวนประโยค และคำ เพราะภาษามีความเกี่ยวพันกับวัฒนธรรมทุกแง่ทุกมุม การสอนแบบนี้ครูจะต้องรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม รู้ว่าบทเรียนใดสอนหัวข้อวัฒนธรรมไหน การสอนเช่นนี้ครูจะต้อง

สอนทุกชั่วโมง ครูอาจตั้งคำถาม เช่น เขาพูดกันอย่างไรในอเมริกา เมื่อนักเรียนใช้ภาษานักเรียนจะเริ่มรู้ความถูกต้องของภาษาและพฤติกรรม คำพูดที่สุภาพซึ่งโยงไปถึงทัศนคติทางสังคมของคนในประเทศนั้น และคำตอบที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ฉะนั้นระยะแรกครูจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนใคร่รู้ความแตกต่าง และหัดสังเกตุเมื่อฟังและอ่าน เขายังได้กล่าวถึงหนังสือเรียนที่เหมาะสมกับการสอนวัฒนธรรมว่าควรเป็นบทสนทนาที่เหมาะสมกับวัย ประสบการณ์และอายุ นอกจากนั้นจะต้องให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ เล่นเกมส์ เพราะนักเรียนจะรู้น้ำเสียง ท่าทาง เนื้อหาในบรรยากาศต่างประเทศ ควรให้นักเรียนสนุกสนานกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชนชาติเจ้าของภาษากระทำอยู่ เช่น กีฬา อาหารประจำชาติ เพลง การเต้นรำ รูปภาพ ของจริง ภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป การ์ตูน เป็นต้น

แมรี ลูซิ จารามิลโล (Mari Luci Jaramillo 1973 : 51) มีความเห็นว่า ครูควรรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และมิใช่เพียงเข้าใจเท่านั้น ต้องสามารถส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อลดหรือบรรเทาความขัดแย้งทางวัฒนธรรมด้วย วิธีที่ครูจะเรียนรู้วัฒนธรรมได้คือ การอ่าน การถามข้อมูลจากผู้รู้ ตรวจสอบความคิดที่ได้จากเจ้าของภาษา

ชาร์ล เอช แบลตฟอร์ด (Charles H. Blatchford 1973:145) ได้แนะนำในการใช้ข้อความที่ไม่ใช่ข่าวในหนังสือพิมพ์ในการสอนวัฒนธรรม

ดี โบมโวล และ อาร์ เซทส์ (D. Baumwoll and R. Saitz 1965:53) ให้คำแนะนำในการสอนวัฒนธรรมว่าควรมีหัวข้อวัฒนธรรมเพื่ออภิปรายหรือเขียนเรียงความ รวมทั้งการอธิบายผลของการค้นพบในทางวิทยาศาสตร์ของวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง หาคำในภาษาอังกฤษที่มีความหมายไม่เท่าเทียมกันกับภาษาผู้เรียน เปรียบเทียบร้านกาแฟ หรือภัตตาคารของวัฒนธรรมสองวัฒนธรรม เป็นต้น

ซี พอลสตัน (C. Paulston 1974 : 347-62) แนะว่าบทสนทนาสามารถนำมาใช้สอนโครงสร้างได้ดีเช่นเดียวกับวัฒนธรรม และเขายังได้แนะ

บทบาทสมมุติว่าเป็นเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ฝึกฝนกฎของสังคม ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

เอ็ดเวิด เดวิด อัลเลน และ รีเบ็กกา เอม วาเลต (Edward David Allen and Rebecca M. Valette 1972 : 245-267) ได้เสนอแนะสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมที่สอง คือ รูปภาพ ฟิล์ม วิทยุ และโทรทัศน์ และบทความต่าง ๆ เพื่อนำมาอภิปราย โดยครูเป็นผู้ตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเข้าใจคุณค่าของวัฒนธรรม การใช้บทความซึ่งแสดงความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Culture Capsules) ซึ่งสำหรับนักเรียนระดับแรก ๆ อาจจะเขียนเป็นภาษาที่หนึ่งก่อน และในระดับต่อไปอาจจะเขียนเป็นภาษาที่สอง วิธีนี้อาจใช้กับรูปภาพ หรือหุ่นจำลองได้ เป็นต้น

วิลกา เอม รีเวอร์ (Wilga M. Rivers 1981 : 326-337) ได้แนะนำเกี่ยวกับการสอนวัฒนธรรมดังนี้

การใช้บทสนทนาและบทละครสั้น ๆ : บทสนทนาเป็นเครื่องมือที่ธรรมดาที่สุดในการสอนภาษาระยะแรก เพราะบทสนทนาจะเป็นสถานการณ์ที่แสดงวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน บทสนทนาควรสร้างให้เหมาะสมกับอายุและความสนใจของนักเรียน เมื่อนักเรียนคุ้นเคยกับบทสนทนาและแสดงออกมา นักเรียนจะเรียนรู้วิธีการที่เจ้าของภาษาปฏิบัติต่อกันในการแสดงละครสั้น ๆ

การใช้หน้ากากและหุ่น : ในการแสดงโดยใช้หน้ากากและหุ่นนี้ นักเรียนจะไม่รู้สึกอาย เพราะนักเรียนจะรู้สึกว่าไม่ใช่ตัวเขาเองแต่เป็นหุ่น

บทบาทสมมุติ : จากการแสดงบทบาทของผู้อื่น นักเรียนจะเรียนรู้การใช้ภาษาที่ถูกต้องจาก น้ำเสียง ท่าทาง ปฏิกริยาระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

สถานการณ์จำลอง : ซึ่งสามารถจะใช้ได้ในชั้นที่นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศมาแล้ว นักเรียนจะได้คำอธิบายเกี่ยวกับบุคลิก สัมพันธภาพ และฐานะทางสังคม และสถานการณ์กว้าง ๆ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มจะต้องร่วมกันตัดสินใจ นักเรียนจะได้ข้อมูลที่จำเป็นทั้งหมดเพื่อช่วยในการแสดงบทบาทที่ตนได้รับ

เพลงและการเต้นรำ : เพลงและการเต้นรำสะท้อนให้เห็นถึงความความรู้สึกของเจ้าของภาษา เช่น แสดงความรื่นเริง ความกลัว และนักเรียนควรเข้าใจว่าเพลงเหล่านี้ร้องในโอกาสใดด้วย

รูปภาพ : ซึ่งอาจได้จากวารสาร โปสเตอร์ หนังสือเรียน ในการเลือกรูปภาพ ครูควรเลือกแสดงวัฒนธรรมด้านใดด้านหนึ่งหรือความคิดใดความคิดหนึ่ง เพียงความคิดเดียว ไม่ควรมีรายละเอียดมากจนเกินไป และไม่ควรล้อเลียนเจ้าของภาษา

ฟิล์มและฟิล์มสตริป : ฟิล์มและฟิล์มสตริปจะแสดงภาพวิถีชีวิตของคนได้ดี แต่อย่างไรก็ตามฟิล์มที่จะนำมาใช้สอนวัฒนธรรมที่ผสมผสานไปกับการสอนภาษามีน้อย

นอกจากนี้เขายังเสนอให้ใช้ข่าวจากหนังสือพิมพ์ หรือการเชิญเจ้าของภาษามาพูดหรือการให้นักเรียนไปอ่านเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมเพื่อทำรายงานและอภิปรายด้วย

6. <u>วิธีวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวัฒนธรรม</u>

เอช เนด ซิลลี (H. Ned Seelye 1974 : 141-159) ได้ให้ข้อเสนอในการวัดและประเมินผลหลายวิธีคือ

การใช้บทบาทสมมุติ เป็นวิธีการทดสอบความสามารถการใช้ภาษาในวัฒนธรรมเจ้าของภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีที่สุด อย่างไรก็ตามครูต้องทำงานมากเพื่อตระเตรียมและทำให้การทดสอบเป็นมาตรฐาน

การใช้ข้อสอบปรนัย ถึงแม้ว่าข้อสอบชนิดนี้จะต้องใช้เวลาในการออกนาน แต่ง่ายต่อการตรวจและสะดวกเมื่อมีนักเรียนจำนวนมาก

การใช้โสตทัศนูปกรณ์ เช่น การฉายสไลด์เพื่อให้นักเรียนหาภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ได้ยิน

การสัมภาษณ์ ซึ่งค่อนข้างจะให้คะแนนยาก ครูควรทำให้เป็นระบบที่ให้คะแนนได้ตรงตามความสามารถ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวัฒนธรรม ที่ได้รวบรวมไว้ สรุปได้ดังนี้

เพ็ญฉวี รักษ์วลี (2513) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ และความชอบเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" จากผลการวิจัยจะเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษเพียงปานกลาง และมีข้อคำถามหลายข้อที่นักเรียนส่วนมากตอบผิดเพราะ 1) นักเรียนอาจลืมหรือไม่เคยเรียนเรื่องนั้น ๆ มาก่อน 2) วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษแตกต่างกัน

ปรียา อนุรัตน์ (2514) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษและสัมฤทธิผลในการอ่านอังกฤษ โดยได้สร้างแบบทดสอบความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบความสามารถในการอ่านที่ไม่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมแทรกอยู่มาก และแบบทดสอบความสามารถในการอ่านที่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมแทรกอยู่มาก เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สรุปได้ว่า ความเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านทั้งที่มีเนื้อหาวัฒนธรรมแทรกอยู่มากและไม่มีเนื้อหาวัฒนธรรมแทรกอยู่มาก นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีคะแนนความเข้าใจวัฒนธรรมระดับปานกลางถึงดี เป็นผู้ที่มีคะแนนความสามารถในการอ่านที่มีเนื้อหาวัฒนธรรมแทรกอยู่มากในระดับปานกลางถึงดี

ฉลวย พร้อมมูล (2516) ได้สรุปผลการวิจัยเรื่อง ปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดีอังกฤษในวิทยาลัยวิชาการศึกษาไว้บางตอนว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนวรรณคดีข้อหนึ่งคือ นิสิตส่วนใหญ่ไม่เข้าใจวัฒนธรรม ปรัชญา หรือแนวความคิดของชาวตะวันตกที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่

อ่าน พร้อมกับเสนอแนะให้นิสิตขยายความสนใจในการอ่านให้กว้างขวางไปเรื่อย ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านศัพท์ วัฒนธรรม และแนวความคิดของชาวตะวันตก ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการเรียนวรรณคดี

ท่านอง เจริญรูป (2523) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจวัฒนธรรมตะวันตกของนักศึกษาวิทยาลัยครู และสัมฤทธิผลในการอ่านร้อยกรองภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบขึ้น 2 ฉบับ ฉบับแรกทดสอบความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมตะวันตก ฉบับที่สองทดสอบความสามารถในการอ่านร้อยกรองภาษาอังกฤษ เพื่อทดสอบนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีภาคสุดท้าย ปีสุดท้ายของปีการศึกษา 2522 จากวิทยาลัยครู 3 แห่งคือ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูพระนคร และวิทยาลัยครูสวนสุนันทา สรุปผลได้ดังนี้คือ ความเข้าใจวัฒนธรรมตะวันตกของนักศึกษาวิทยาลัยครู และสัมฤทธิผลในการอ่านร้อยกรองภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาอังกฤษโดยทั่วไปที่ได้รวบรวมไว้ สรุปได้ดังนี้

กาญจนา พฤกษ์พงศ์รัตน์ (2516) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทางวรรณคดีอังกฤษของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2515 โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ทางวรรณคดีไทย 1 ชุด และแบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจในวัฒนธรรมตะวันตก 1 ชุด และใช้ผลการทดสอบความสามารถในการเรียนวรรณคดีอังกฤษของเพื่อนร่วมงานวิจัยด้วยกัน เพื่อเปรียบเทียบคู่ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวรรณคดีอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่าประสบการณ์ทางวรรณคดีไทยและความเข้าใจในวัฒนธรรมตะวันตกมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนวรรณคดีอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งยังส่งผลต่อความสามารถในการเรียนวรรณคดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พรทิพา เหลืองวัฒนากิจ (2522) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังนี้ โดยส่วนรวมครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยปานกลาง โสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้มากได้แก่ กระดานดำ บัตรคำ เครื่องบันทึกเสียงและเทป รูปภาพต่าง ๆ และการเล่นเกมส์ฝึกภาษา ส่วนบัตรประโยค แผนภาพอวัยวะในการออกเสียง กระเป๋าผนังภาพการ์ตูนของจริง สมุดภาพ สไลด์ ฟิล์มสตริป ภาพยนตร์ การแสดงละคร การแสดงหุ่นและบทเพลงภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยใช้ปานกลาง และโสตทัศนูปกรณ์ที่โดยเฉลี่ยใช้น้อยได้แก่ แผนที่ แผนภูมิ กระดานผ้าสำลี กระดานนิเทศ นาฬิกา เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และแผ่นโปร่งใสและเครื่องฉายภาพทึบแสง และจากการสำรวจโรงเรียนต่าง ๆ ปรากฏว่าทุกโรงเรียนยังขาดห้องปฏิบัติการทางภาษา กว่าครึ่งยังขาดเทปบันทึกเสียง สไลด์ และฟิล์มสตริป ส่วนในการจัดกิจกรรมคิดตามผลที่ใช้มากที่สุดคือให้นักเรียนตอบคำถามหรือข้อทดสอบ และอันดับรองลงมาคือ ให้นักเรียนทดลองปฏิบัติตาม นอกจากนี้ครูบางส่วนระบุว่า มอบงานหรือให้เขียนงานตามที่กำหนดให้ และมีการจัดอภิปรายหรือให้แสดงความคิดเห็น

นพมาศ รัตนปรีกาญล (2524) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของครูภาษาอังกฤษในกรุงเทพมหานครพบว่า โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาเน้นทักษะฟัง พูด อ่าน เขียนตามลำดับ เมื่อมีการฝึกครูใช้วิธีฝึกหลาย ๆ แบบรวมกัน อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครูเลือกใช้มากที่สุดได้แก่ บัตรคำ แผนรูป และรูปภาพ แต่ก็ใช้เพียงน้อยครั้ง ส่วนโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษามีสภาพการสอนเช่นเดียวกัน

ชวัชชัย เที่ยงธรรม (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศเทคโนโลยีทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา พบข้อเท็จจริงประการหนึ่งว่า โสตทัศนูปกรณ์ที่ครูอาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดคือ

สไลด์หรือฟิล์มสตริป รองลงมาได้แก่ เทปบันทึกเสียง และในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ทุกครั้งครูอาจารย์ผู้สอนได้ขอความช่วยเหลือจากครูโสตทัศนศึกษา สื่อการสอนส่วนมากครูอาจารย์ยืมมาจากหน่วยงานอื่น

อุไรวรรณ สกุงการนันท์ (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยออกแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสอบความรู้ความเข้าใจ ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจำนวนทั้งสิ้น 900 คนสรุปผลว่า ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากว่าแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร เหมาะกับสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน เพลิดเพลิน ทำให้นักเรียนใช้ภาษาได้ถูกต้องกับสถานการณ์ เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ประกอบอาชีพหรือเรียนต่อ แต่การจัดกิจกรรมตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารไม่เน้นกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ ทำให้นักเรียนมีความรู้ไม่แม่นยำ นอกจากนี้ยังเสียเวลาในการใช้อุปกรณ์และการสร้างสถานการณ์ และครูยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับแนวการสอนดังกล่าวดีพอ

ชูศรี เฉลิมเกียรติสกุล (2528) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โครงการเสนอเพื่อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครพบว่า อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมประเภทส่งเสริมการฟังที่จัดเป็นบางครั้ง ได้แก่ ฟังเพลงพื้นเมือง ฟังคำสั่งหรือคำแนะนำต่าง ๆ ฟังคำอธิบายประกอบภาพ แผนที่หรือแผนผัง ฟังเรื่องสั้นแล้วลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง เป็นต้น ส่วนกิจกรรมที่ไม่ได้จัดได้แก่ การฟังโคลงภาษาอังกฤษ เป็นต้น กิจกรรมประเภทส่งเสริมการพูดที่จัดเป็นบางครั้ง ได้แก่ การบรรยายภาพ การแสดงละครภาษาอังกฤษ การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น ส่วนกิจกรรมที่ไม่ได้จัดคือ การสัมภาษณ์ การสนทนากับชาวต่างประเทศ เป็นต้น กิจกรรมประเภทส่งเสริมการอ่านที่จัดขึ้นเป็นบางครั้ง ได้แก่ การสรุปวิจารณ์ข่าวและเหตุการณ์ที่น่าสนใจจากหนังสือพิมพ์หรือวารสารภาษาอังกฤษ เป็นต้น ส่วนกิจกรรมที่ไม่ได้จัดคือ การอ่านโคลง การฝึก

อ่านคำประพันธ์ สำหรับกิจกรรมประเภทส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะและขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของชนชาติเจ้าของภาษา อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นบางครั้งได้แก่ การเต้นรำในจังหวะพื้นเมือง การร้องเพลงพื้นเมือง การจัดกิจกรรมและนิทรรศการในวันคริสต์มาส วาเลนไทน์ และวันสำคัญอื่น ๆ การจัดแสดงละครภาษาอังกฤษ การแสดงบทบาทสมมุติ และกิจกรรมที่ไม่ได้จัดได้แก่ การจัดนิทรรศการและสาธิตมารยาทในการรับประทานอาหารแบบตะวันตก เป็นต้น

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่รวบรวมไว้นี้ เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวัฒนธรรม ซึ่งมีดังนี้

อลิซาเบท ซี แกทบันตัน และ ริชาร์ด ทัคเกอร์ (Elizabeth C. Gatbonton and Richard Tucker 1971 : 137-142) ได้ทำการวิจัยเด็กนักเรียนฟิลิปปินส์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อทดลองดูว่า เด็กไม่ชอบหรือชอบชิ้นงานวรรณคดีอังกฤษและอเมริกัน เนื่องจากปัญหาทางด้านวัฒนธรรมหรือไม่ ผลจากการวิจัยพบว่า ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมมีผลต่อความเข้าใจหรือความชอบชิ้นในวรรณคดีอังกฤษและอเมริกันในนักเรียนต่างชาติที่มิใช่เจ้าของภาษา

ลิเลียน เอสเตอร์ ดูมองท์ (Lillian Esther Dumont 1979 : 2520 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตรวจสอบภาษาศาสตร์ทางสังคมในหนังสือเรียนภาษาฝรั่งเศส และลักษณะภาพยนตร์ที่ใช้สอนภาษาในปริบทเกี่ยวกับวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เพื่อศึกษาดูว่าภาพยนตร์ฝรั่งเศสร่วมสมัยที่แสดงถึงชีวิตประจำวัน และภาษาที่ชาวฝรั่งเศสใช้อยู่จริงอาจนำมาประกอบหนังสือเรียนสำหรับนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาได้ ผลการตรวจสอบพบว่า สามารถนำภาพยนตร์มาใช้ประกอบหนังสือเรียนได้ ทำให้นักเรียนเห็นการใช้ภาษาที่แท้จริง และเพิ่มทักษะการฟังเพื่อการสื่อสาร

อาเธอร์ คาเนียล แบรดี (Arthur Daniel Brady 1982 : 4338 - A) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติเรื่อง การสอนวัฒนธรรมฝรั่งเศสในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสหรัฐอเมริกา เพื่อสนองโครงการสอนวัฒนธรรมฝรั่งเศสซึ่งสามารถสอดแทรกเข้าไปในหลักสูตรภาษาฝรั่งเศสของโรงเรียนมัธยมศึกษาของสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่ได้ เขาได้วิเคราะห์บทเรียนแต่ละบท และอธิบายว่าในแต่ละบทจะมีเนื้อหาสัมพันธ์กับหลักสูตรภาษาฝรั่งเศสทั้งหมดอย่างไร และวิชาอื่น ๆ ก็มีความสำคัญในการจัดลำดับเนื้อหา เพื่อความสะดวกในการเรียนรู้ความเหมือนและความแตกต่างของวัฒนธรรมอเมริกันและฝรั่งเศส

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย